

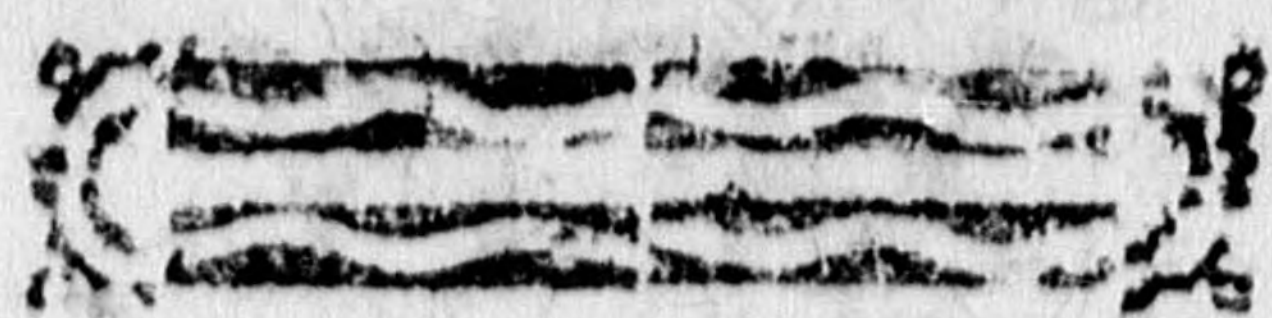

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

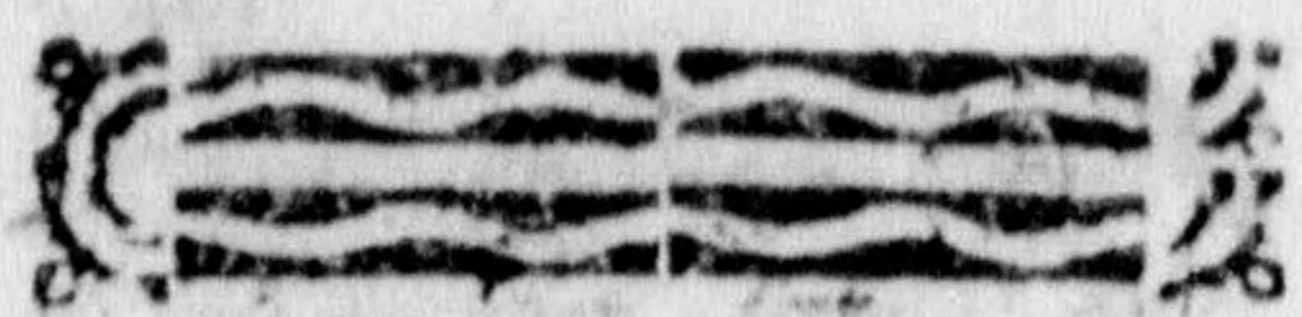
Indúlt BÉTSBÖL Szeredán 26. Novemberben 1788.

Örvendetes Hir.

A' Felseges Tsászár, kinek meg-érkezését már egynéhány napoktól fogva várjuk, még meg-nem-érkezett. — — Ha a' télen a' Német Tsászári Udvarnak a' Portával békeisége nem lézen, már akár hogy mennyen a' végbe, Tavaszszal a' szemibe pökhetnek a' Magyar Kurirnak az ő Olvasói — lokot mondék; de nem minden ok-nélkül — és számot tarthatnak szavaimra az Erd. Olvasók. — Azt nem mondám mindazonáltal, hogy az Orosz Udvarnak-is békeisége lézen a' Portával; mert azt

nem tudjuk. Azt erősítik némely félre-néző, de sokszor leg-egyenesebben látó Politikusok, hogy a' háborúnak kezdetén mingyárt arra kérte volna a' Porta F. Császárukat, hogy állana-el az Orosz szövetségtől, és vissza-adná néki mind azt, valamit csak a' *Paszszaroviai* békeség-szerint birt hajdon; de ő Felsége ezt tselekedni a' maga Frigyesével nem akarván, a' mint minden tudja, mi-is könyökig mártottuk kezünköt a' *Márs* puska-poros kádjába s. t. Már most (a' mindenek' szájában forgó hír beszél-ki belőlem) az *Anglus* és *Frantzia* Tengeri Halászők, nem igen jó szemmel nézven azt, hogy *Krim* az Oroszok' kezénél maradjon, és ezen F. Udvar az Europai egyenlő-mértéket még jobban-is fellyül haladja hatalmával — a' Pruszszus halászők-is *Dántzögba* (mely eddig az Orosz Udvar védelme alatt vala) előre Tengeri-hálókat alkúdozván, arra vitték a' dolgot, (a' hírek-szerint) hogy a' F. Császár ezen háborúra nézve az Orosz-frigytől elállani láttatik; kinek a' Porta által-adja *Boszniát* az el-foglalt Várokkal edgyütt, sőt még *Vihátsot*-is, mely a' *Paszszarovitzi* békeségkor sem vala a' miénk: *Serviának* egy részét *Belgráddal*, *Szabáttsal*; Oláh-országot-is az *Olt-vizéig*: *Moldovából* a' *Ráját* *Khotzimmal* edgyütt; több része pedig *Moldovának* *Jassival* edgyütt az Oroszoknak adattatik által, de *Krimia* vissza-menyen a' Porta kezébe. Igaz-é vagy nem ezen békeséges Ofztály tökéletesen, már arról egészfzen jót nem állunk; de hogy békeségünk legyen a' télen, azt mi tökéletesen hiszszük — és még azt-is kezdték némellyek beszélleni, hogy H. *Galitzin* mellé, a' Bétsben lévő Orosz Követ mellé egy

Hivatalját segítő Társ-is fogna adatni. — Itten Bétsben közönséges hir, hogy *Ferentz* fő Hertzeg, Hertzeg *Kóburg*, Gróf *Vartensleben* és *de - Vins* a' *Thérésia* nagy Keresztes Rendével meg-ajándékoztattak. — Azon N. M. K. Testörző Tiszteknek, kik itthon maradván szabadsággal Hazájokba mentenek vala, már a' múlt Pénteken Tudósítások ment, hogy legottan vissza-jöjjenek szolgálatra, minthogy ő Felsége itthon lészzen, és nem tudatik meddig fog itten múlatni.

A' *Magyar Kurir* ugyan a' békeesség' trombitaszavával álla-bé a' maga kedves Olvasóihoz; de ha más Nemzetek a' Magyar trombita-szót érthetnék, ezeknek más hangon fogna trombitálni; mert a' *Berlini* Levelek-szerint ezt írják minden Levelek: „Meg-érkezett már Berlinbe ama rég várt *Pétersburgi Kurir*, és ennek meg-érkezésével már most senki sem kételkedik benne, hogy a' *Márs* szomorú játékait jádzó Theátrumra a' Pruszszusok-is fel-ne állának. Már itt a' hadi-népnek meg-indulására minden készületek meg-tétettek: a' Zabnak a' Táborhoz való hordása végett némely gazdag *Berlini* Pénz-váltókkal edgyező kötés tétetett; mely Zab vásárlás nem *Lengyelországban*, hanem *Pruszziában* és *Meklenburgban* lészzen: egy 60-ezer Népre való élés-ház állittatott-fel, melybe már a' Király a' Pénzt el-is küldötte. A' *Berlini Városi-Tanáts* parantsolatot vett, hogy két Tábornál való szolgálatra elégséges Kenyér - Sütöket, Kovátsokat, és más Mester-embereket állittson-ki; mellyet nagy hirtelenséggel meg-is tselekedett, és már ezen Tábori-

mester-emberek Királyi 'Sóldon-is vagynak. Itt hát, még okát sem tudjuk bizonyoson, jó kalap alatt van a' hadi-nép — és a' mi nagyobb, egy *Varsó*-ból hirtelen érkezett *Kurir* azt a' hirt vitte Berlinbe, hogy a' Muszkák a' Lengyel Hertzeg *Tsartorinszki* jószágába már bé-szállottanak.

Budáról írják, hogy a' F. M. *Lásci* és *Pellegrini* Táborig-készületek *Budán* jött keresztül (már Bétsbe-is meg-érkezett) és ezen hónapnak 19-dikén mind a' két Feldmarsal váratik vala maga-is *Budára*. — Az Aggyuzó-Seregek némely része *Budán* telel; kiknek már szállás-is vagyon készítve (Bétsben-is a külső Városokban szállást készítnek vala a' napokban; melyből azt sajdítják a' Bétsiek, hogy ide-is sok katonaság fog a' télre szállittatni.) — A' Táborig Fegyver Tárnok Mester Báró *Rouvroi* Ur-is *Budán* fog telelni, a' minthogy már szállása vagyon ottan. — Zemlinből nem irnak egyebet, hanem hogy ő Felsége már onnan el-jött, és hogy a' fő hadi szállás-is minden órán el-költözik onnan: ott tsak 11-ezer Nép marad a' deszkákból épített Kunyhokban. Az a' hir támodott a' Belgrádiakról, hogy ezek égetőket fogodtak volna pénzen, kik Zemlint fel-gyújtsák; azért parantsolat adatott itten, hogy minden ház előtt egy egy kád viz készen áljon. — A' Besániai olly sokban került Sántzot ő Felsége el-rontotta, és mind azokat a' készületeket, mellyek ott valának. — Ezen hónapnak 11-dikén jó reggel virrattakor 600 Törökök jövének nagy dühöséggel ezen el-rontott Sántzokhoz, kik között 400-an lovások valának, és meg-gyújták a' Kunyhokat, örző-házokat

zokat és mind azt, valami tsak meg-éghető vala, és három annyi erővel ütének a' mi szélső-vigyázóinkra. Ezek a' mennyire ki-tölt töllek vitézen óltalmazák magokat: mintegy 20 Törököt le-vágtanak; de még-is végtére kéntelenítettének hátrálni, és az ellenséget egészfzen *Bézsánia*ig botsáttani. De midön ezen hirnek észre-vételére a' mi lovasaink, kik alkalmasint távól valának, óltalomra siettenek vólna, nagy lármák és tsaták között leg-ottan meg-térének a' Törökök, és Belgrádba visszamenének. Közülünk itt el-esett egy *Lengyel* Hadnagy, 1 Stráfa-mester, és 40 köz-ember; kik mind fő-nélkül találattának. — — A' Zemlini Levelek azt írják, hogy a' Nagy-Vezért senki sem tudja hová lett. A' köz-népsokot beszél ugyan rolla; de senki bizonyost nem mondhat, hová lett: akár hová ment — pedig hogy el-ment; nekünk elég az — bár el-le jött vólna. — A' mingyárt itt előbb meg-irt *Bézsániai* tsatáról egy bizonyosabb Levelet-is vettünk Zemlinből, mely-szerint egy Svadrom *Wurmzer* Húszár, és 1 Svadrom *Toskána* Dragonyosok mentenek itten segittségül a' Törökök ellen, — el-esett 1 Jäger fő Hadnagy 12 köz-emberrel. — A' *Toskána* Dragonyosi közzül 8 és a' *Wurmzer* Húszárjai közzül 12 köz-emberek; egy Húszár fő Hadnagy meg-sebesített, és egy Húszár Stráfa-mester, kinek a' lovát el-lötték vala, elevenen el-vitetett.

A' Hadi-tanátsból ki-adatott Tudósításban tsak e' vagon; mely a' Tábori fő-szállásról Zemlinből Nov. 12-dikén iratott. (*) Generálmájor Gróf Harrach, Novemb. 6-dikán a' Pálfi János Sergéből 2 hajókon, min-*

mindeniken egy egy Tisztel 40 embert szállított va-
la által az ellenség' földére *Grádisti*-felé, és 200
Szabad-seregbélieket; kik 1000 Júhokat, 200 Ökrö-
ket; 43 lovakot és igen sok kö-sót hoztanak vala-
által, melynek nagyobb része a' mi Népüktől ra-
bóltatott vala-el. A' mi a' mi Népünké vólt, az
azoknak vissza-adattatott, a' többit pedig kotya,
vetye által el-adván a' Nép között fel-osztatott.
— Minden Kémjeink egy szivvel és szájjal azt bi-
zonyítják, hogy a' Törökök magok közt-is zenebo-
nászkodnak — az élésbéli dolgoknak nagy szükiben
vagnak — u. h. a' magok faluikat is, némely hel-
lyeken, pusztítani kezdték — *Orsovánál* pedig igen
nagy Sergek vagyon öszve-gyülve. (* *)

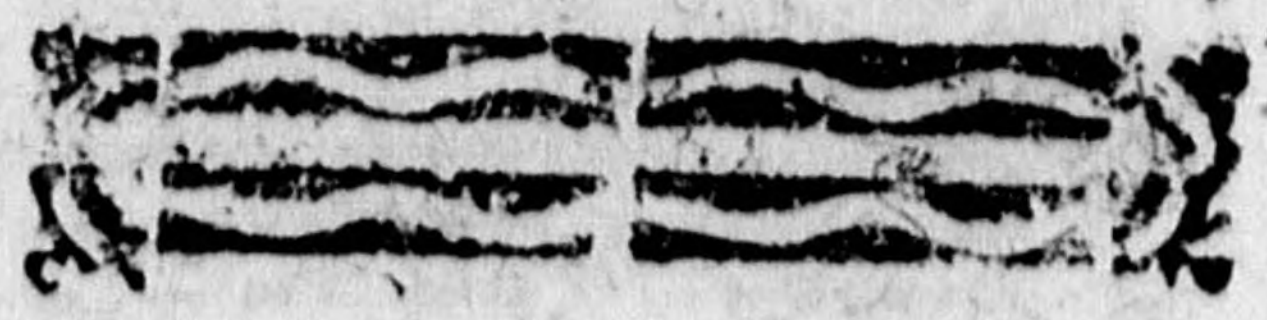
A' mi *Hazánkbéli* különös Tudósítások-szerint
azt-is irhatjuk, hogy *Arva*, *Trentsen*, *Nyitra*, s. t.
Vármegyéknek — hol a' zab bővebben szokott te-
remni (ugy hallatik) 80-ezer mérő zabot kelletik a'
Tábor számára adni; melynek felét most, felét pedig
a' jövő Tavaszszal kelletik a' Táborhoz költöztetni.
— Erdélyből *Brassó*ból egyebet nem irnak, hanem
hogy ott már minden Palsufokon tsendesség vagyon;
a' hadi Nép Téli-szállásba szállott — Generál *Splé-
nyi* pedig, minden Népével edgyütt, *Beretz*kből *Mol-
dová*ba vissza-ment.

A' *Pálfi* Regementjének négy hónapig vólt Má-
jorját *Liptay* Urat, már három izben meg-bizonyi-
tott jeles tselekedetéért, ő Felsége Obestlájdinánti mélt-
ósággal meg-tisztelte; 's a' mellett maga keze irá-
sával meg-betsülte; a' melyben vitézi tselekedetén
és okos rendelésein kedvét mutattya. A' mint ma-

ga za Obestláj d. Ur, hitves Társához irt Levelében, ki-nyilatkoztatja, nem annyira örül nagy tisztségre való fel-menésének, mint ezen ő Felsége keze irásának. A' kik vitézi dolgait hallották, azok által-látni fogják, hogy érdemes vólt arra. Ő vólt az, a' ki *Ujpalánkánál* a' Duna partjáról a' Török hajókat a' benne lévő Jantsárokkal edgyütt el-süllyesztette; a' Sántzban lévő négy Török Basával szabad ki-menetelekről edgyezett; a' hol-is egy Török szüntelen kövel hajgálta, egyszer lábát-is érte. Nem sokára azután a' Törököktől némely fok eleséggel meg-rakott hajókat el-veve. Most ujjontan a' Török föld-jéről jött, és 2000 darab marhát által-hajtatott hozzánk. A' préda itt olly nagy vólt, hogy fok zsákmányal meg-zsákolták magokat a' katonái; magának pedig semmit se tulajdonított zsákmányból. Ezen maga viseléséből ki-tettzik nagysága. Eljen ez a' jeles Vitéz, és maradjon örök emlékezetben a' Magyaroknál!

A' Generál Kommandóhoz érkezett parantsolat szerént, mindedgyik Magyar gyalog Regiment négy Kompániával szaporittatik. Ehez számlálván a' *Reserva Divisiót*-is, mindenik Magyar gyalog Regiment négy Battalionból fog állani. Azonképpen a' Húszár Regimentekhez-is egy Divisió adatik: ugy hogy minden Húszár Regimentben 5 Divisiót fogunk számlálni. A' tisztségben való elő mozdulás mindég a' Regimentnél fog lenni. — A' Német gyalog Regimenteknek parantsolatott, hogy a' közöttök lévő Magyarokat, ha a' Magyar Regimentekhez által-menni akarnának, szabadon ereszték őket.

Apró jegyzések.

Orosz fő Vezér' *Románzovnak* egy *Mokilonnál* a' Törökökkel esett tsatájáról emlékeznek némely Levelek ; melynek le-irásával mi most azért nem foglaltatunk helyet Levelünkben ; mert az egész hirt még eddig költeménynek tartjuk ; de ha igaz talál lenni közülni fogjuk a' mi Erd. Olvasóinkal. — Már a' mi egész Táborunk, a' mint fellyebb-is ki-tettzik, Téli-szállásba vagyon ki-rendelve, és a' mely Sergek még eddig meg-nem érkeztenek-is a' magok ki-jegyzett szállásokra, útban vagynak ide meg-érkezni. — A' Lov. Se. Vezéréről *G. Kinszki* Urról a' mondatik, hogy önként nyugodalmot kért volna ő Felségétől ; mellyen annál inkább láttatnak némellyek tsudáلكozni, mennél különesebb Jó-akarója vala ő Felsége ezen fő Vezér Urnak. — Azt irják egy Levelben a' Bánátból, hogy az a' kár, mellyet itt az Oláhok, nevezetesen azon az 1785-dikben épült 11 *Sváb* Helységekben tette nek, nem hamar orvosolható. Ezen Helységek az ő Felsége költségén és atyai gondoskodásán, 3 esztendőktől fogva alig épülhettenek vala jól-fel, és már most temető talpából oda vagynak. — A' két Popa, kiknek itt az *Aklon* kívül való járásért kötelet vetettenek nyakokba, 8000 n. forintot ígertenek vala a' magok életekért.

A' Horváth-orzági Táborról az iratik a' közönséges Levelekben, hogy ezen háború alkalmatosságával, tsak 452 má'sa orvólságot emészttettenek-meg.

A' vólt nagy emlékezetű Pruzszus Királynak nem régiben világólságot látott Könyveit meg-tiltották Frantzia-országban ; de az Ujság' kívánók titkon még-is fokot vásároltanak belölle.